

Kysterin toimintakertomus ja tilinpäätös vuosi 2021

Laatijat: Ritva Vitri
Tuomo Nissinen
Päivämäärä: 3.2.2022

Sisällys

1.	Toimitusjohtajan katsaus toiminnasta ja taloudesta	3
2.	Kysterin hallinto ja johtaminen	4
	2.1 Hallinto ja päätöksenteko sekä toiminnalliset ratkaisut	4
	2.2 Kysterin strategian ja järjestämissuunnitelman tavoitteiden toteutuminen	6
3.	Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen vuonna 2021	8
	3.1 Asiakasnäkökulma ja toiminta	8
	3.1.1 Hoitoon pääsy, hoitotakuu ja asiakastyytyväisyys	8
	3.1.2 Potilasturvallisuus	9
	3.2 Palvelujen toimivuus	10
	3.2.1 Vastaanotto toiminta	10
	3.2.2 Laitoshoito	13
	3.2.3 Suun terveydenhuolto	14
	3.2.4 Merkittävimmät ulkoiset palvelujen tuottajat	15
	3.3 Taloudellisuus ja tehokkuus	16
4.	Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	17
	4.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen sekä keskeiset johtopäätökset	17
5.	Kehittämistoiminta	19
6.	Kokonaistalouden tarkastelu	21
	6.1.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	21
	6.1.2 Liikelaitoksen rahoitusasema ja sen muutokset	21
	6.1.3 Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä	21
7.	Tilinpäätöksen toteutumisvertailut	21
	7.1 Tavoitteiden toteutuminen	21
	7.2 Käyttötalouden toteutuminen	22
	7.3 Investointien toteutuminen	23
	7.4 Rahoituslaskelman toteutuminen	24
8.	Tilinpäätöslaskelmat	24
	8.1 Rahoituslaskelma	24
	8.2 Tuloslaskelma	25
	8.3 Tase	26
	8.4 Investointiosa	27
	8.5 Tuloslaskelman toteutumisvertailu	28
9.	Liitetiedot	29
10.	Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät	34

1. Toimitusjohtajan katsaus toiminnasta ja taloudesta

Koronapandemia jatkui edelleen vuonna 2021 ja henkilöstöresurssia ohjautui koronaan liittyvien tehtävien hoitoon. Kysterin toimipisteissä kertyi koronarokotuksia 41583 ja -testauksia 13065 kappaletta. Lisäksi koronalle altistuneiden jäljittäminen vei runsaasti hoitajien työaika. Sekä hoitajien että lääkäreiden työpanosta ohjautui infektiovastaanotoille ja tartuntatautilääkäreillä eristys- ja karanteenipäätösten tekemiseen.

Kysterissä kokonaisuutena avohoidon käyntimäärät nousivat vuoteen 2020 verrattuna 40%. Nousu selittyy koronarokotus ja -testaus käynneillä. Kun jätetään rokotuskäynnit huomiotta, avohoidon käyntimäärät ovat lähinnä ennallaan (-4%), mutta jos jätetään huomiotta myös testauksikäynnit, käyntimäärät ovat laskeneet 18%. Käyntimäärien lasku kohdistuu voimakkaimmin hoitajavastaanottoihin. Jos verrataan tilannetta vuoteen 2019, joka oli toiminnan kannalta edellinen normaali vuosi, lääkärivastaanottomäärät ovat laskeneet 12,5%, mutta hoitajavastaanottomäärät peräti 53%. Myös erikoissairaanhoidon tehtyjen läheteiden määrä on laskenut 15% vuoteen 2019 verrattuna. Käynti- ja lähetemäärien muutokset viittaavat kehittyneeseen hoito-velkaan.

Hoitohenkilöstön saatavuudessa esiintyi merkittäviä vaikeuksia toimintavuoden aikana. Sairaanhoitajavajeen vuoksi Leppävirran osastopaikkojen määrää jouduttiin supistamaan ja keksällä turvaututtiin ensimmäisen kerran vuokratyövoiman hankkimiseen hoitohenkilöstön osalta. Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelun ostoa tuli myös edellisvuotta enemmän.

Toiminnallisina muutoksina tammikuussa 2021 Nilakassa siirryttiin yhden vuodeosaston malliin Keiteleeseen osaston toiminnan lakkautuessa. Leppävirran osasto 2 toiminta oli kunnan kanssa käydyissä palvelusopimusneuvotteluissa sovittu loppuvan vuoden 2021 aikana, mutta pitkäaikashoidon tarve osastolla toteutettavana jatkui edelleen, eikä osaston lakkautus toteutunut.

Toimintavuoden toinen merkittävä asia koronapandemian lisäksi oli sote-uudistuksen voimaan astuminen 1.7.2021. Kysterin henkilöstöä oli vuoden mittaan mukana erilaisissa kokoonpanoissa liittyen hyvinvointialueelle siirtymiseen valmistautuviin työryhmiin. Lisäksi henkilöstö osallistui aktiivisesti Kysterin vastuulla oleviin Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeiden projekteihin. Kysterin vastuulla tässä kokonaisuudessa ovat Sähköisen asiointin, Etä- ja mobiilipalveluiden ja Kotisairaala -hankekokonaisuudet. Hankkeet jatkuvat edelleen vuonna 2022. Vuonna 2021 oli lisäksi käynnissä Rakenne uudistus -hanke, jossa Kysterin vastuulla oli osa-alue 2 (Johtamisen ja ohjauksen osa-alue) sisällä kuusi projektia.

Koronaprojekttilille kirjautui kuluja 1 733 590 euroa. Kysterille ohjautui keväällä 2021 Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin saamasta Covid-19-avustuksesta 46 653,71 euroa, jonka lisäksi Kysterin alueen kunnat antoivat Kysterille luvan hakea valtionavustusta koskien testauksen, jäljittämisen, rokottamisen ja perusterveydenhuollossa tapahtuneen covid-potilaiden hoidon aiheuttamia kustannuksia aikavälillä 1-8/2021. Valtioneuvoksen päätöksen mukaisesti avustusta myönnettiin Kysterille näistä toimista 1 421 900 €. Avustusten jälkeen koronaan liittyvät ylimääräiset menot supistuivat 265 036 euroon.

Vuoden 2021 tilinpäätös oli 595 231 € ylijäämäinen saatuihin ennakoihin verrattuna.

Taulukko 1. Toimintasuoritteet ja taloudellinen toteuma

Kysterin toiminta	1-12/ 2021	1-12/ 2020	Muutos
Koillis-Savo			
Avohoidon käynnit	24 588	17 991	37%
Puhelut	12 022	11 356	6%
Konsultaatiot	6 515	7 134	-9%
Hoitopäivät	6 370	5 896	8%
Suun terveydenhuollon käynnit	5 790	5 381	8%
Tilikauden palautus	505 993	149 105	356 888
Leppävirta			
Avohoidon käynnit	45 978	30 734	50%
Ilta- ja viikonloppuvastaanotto	1 364	1 417	-4%
Puhelut	20 919	17 730	18%
Konsultaatiot	4 617	3 591	29%
Hoitopäivät	15 666	18 525	-15%
Suun terveydenhuollon käynnit	107 46	10 732	0%
Tilikauden lisäkanto	-782 881	-435 787	-347 094
Nilakka			
Avohoidon käynnit	59 964	43 842	37%
Ilta- ja viikonloppuvastaanotot	1 826	1 825	0%
Puhelut	22 855	21 833	5%
Konsultaatiot	9 651	10 003	-4%
Hoitopäivät	7 745	8 651	-10%
Suun terveydenhuollon käynnit	11 463	10 920	5%
Tilikauden palautus	872 119	-119 261	991 380
Koronakustannukset			
Koronaprojektin kustannukset	265 036	526 549	-261 513

2. Kysterin hallinto ja johtaminen

2.1 Hallinto ja päätöksenteko sekä toiminnalliset ratkaisut

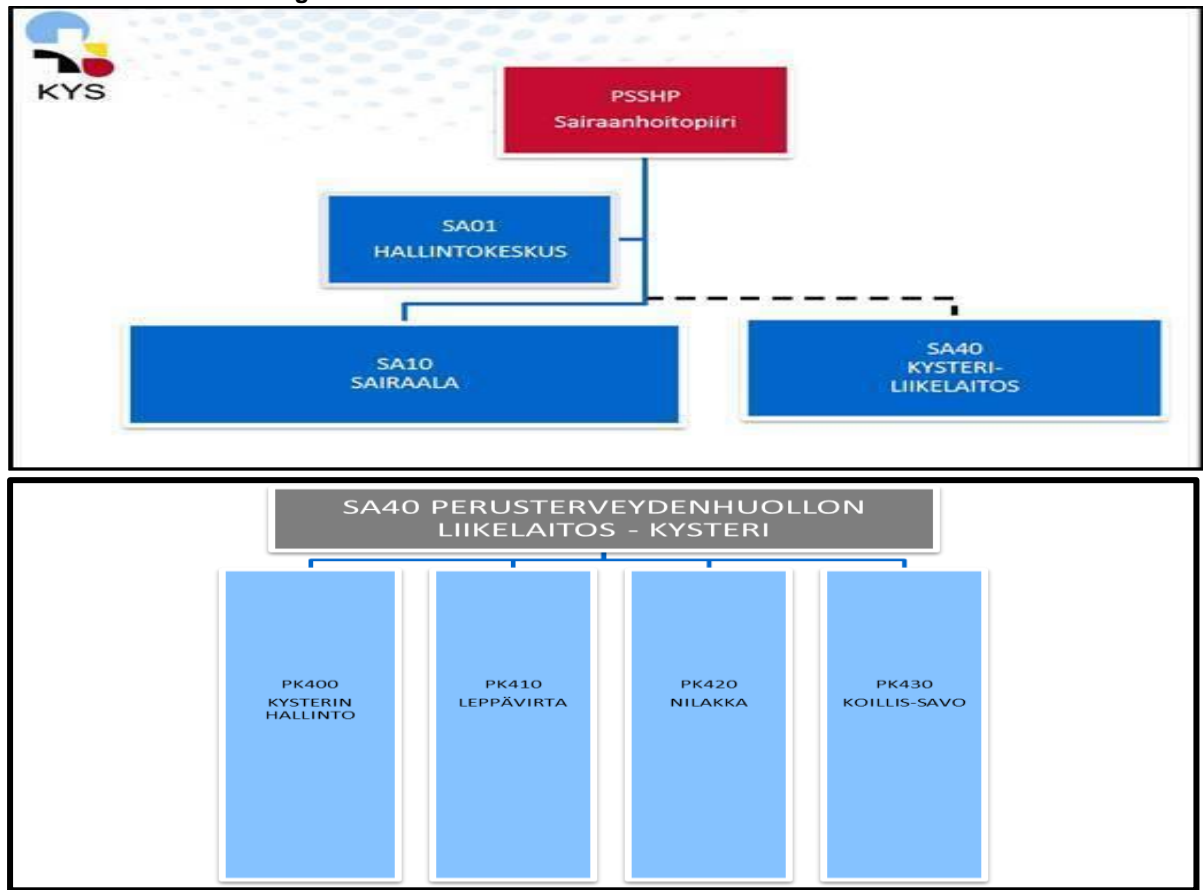
Kaavin, Keiteleen, Leppävirran, Pielaveden, Rautavaaran, Tervon ja Vesannon kunnat ovat siirtäneet perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon järjestämisvastuun Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin kuntayhtymälle. Palvelujen tuottamista varten sairaanhoitopiiriin on perustettu perusterveydenhuollon liikelaitos KYSTERI, joka on yksi kuntayhtymän palvelualueista.

Järjestämisvastuun toteuttamisesta vastaa tilaajatoimikunta, jossa on sairaanhoitopiirin ja kuntien edustus. Sairaanhoitopiirissä valmistellaan yhteistyössä kuntien kanssa palvelujen järjestämistä koskeva järjestämissuunnitelma valtuustokausittain. Tilaajatoimikunta hyväksyy lisäksi vuosittain palvelusopimuksen, jossa sovitaan seuraavana vuonna kunnille tuotettavista palveluista.

Kysteri noudattaa Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin hallintosääntöä. Kysterillä on oma johtokunta, johto ja toimintaohje sekä sairaanhoitopiirin muusta toiminnasta eriytetty talous, talousarvio ja budjetti. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta. Johtokunnan puheenjohtajana on toiminut Jorma Räsänen ja tilaajatoimikunnan puheenjohtajana Mia Hahtala.

Perusterveydenhuollon ja vanhusten laitoshoidon liikelaitos Kysterin sijoittuminen Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin rakenteeseen ja palvelukeskuksiin jakautuminen kuvataan kuviossa 1. Kysterissä tuotettavat palvelut jäsentyvät lähi-, seudullisiksi ja alueellisiksi palveluiksi.

Kuvio 1. Liikelaitoksen organisaatio

Liikelaitoksen toimintaa johtaa johtokunnan valitsema toimitusjohtaja. Hallinnossa toimivat lisäksi johtava hoitaja, hallintopäällikkö ja kaksi hallintosihteeriä. Liikelaitoksella on oma johtoryhmä. Kysterin keskushallinnon tehtävänä on vastata liikelaitoksen toiminnan ja laadun kehittämisestä, viestinnästä ja suhdetoiminnasta sekä talous-, henkilöstö- ja tietohallinnosta yhteistyössä Kysin näistä vastaavien toimielinten kanssa. Näiden tehtävien lisäksi keskushallinnon

vastuulla on muiden liikelaitoksen hallinto- ja talousasioiden hoitaminen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin toteuttaminen sekä keskitettyjen hankintojen organisointi.

Monetra Pohjois-Savo Oy hoitaa Kysterin kirjanpito- ja palkanlaskentapalvelut. Kysteri käyttää samoja ohjelmia Kysin kanssa kirjanpidossa, laskutuksessa, HR-asioissa, arkistoinnissa ja talouden toteuman seurannassa. Palvelutuotannon raportointi toteutuu SoteDw:n ja Tableau – raportoinnin avulla.

Luottamusmies- ja työsuojeluorganisaatioissa tukeudutaan sairaanhoitopiirin järjestelyihin ja linjauksiin. Kysterillä on oma työsuojeluvaltuutettu.

Liikelaitoksen tietohallinnon infrastruktuurista, sovelluksista ja pääte- ja oheislaitteista vastaa Istecki Oy. Alueellinen potilastietojärjestelmä (AluePegasos), jonka käyttäjä Kysteri Kuopion, Ylä-Savo Soten, Siilinjärven ja Sisä-Savon kanssa on, kattaa valtaosan maakunnasta. Liikelaitoksen rekisterinpitäjänä toimii Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri. Sairaanhoitopiirin tietohallinto ohjaa liikelaitoksen tietohallinnollista kehitystyötä. Tietosuojavastaavan ja potilasasiamiehen osalta liikelaitos tukeutuu sairaanhoitopiirin järjestelyihin kuitenkin siten, että molemmille vastualueille on nimetty yhdyshenkilöt palvelukeskuksiin.

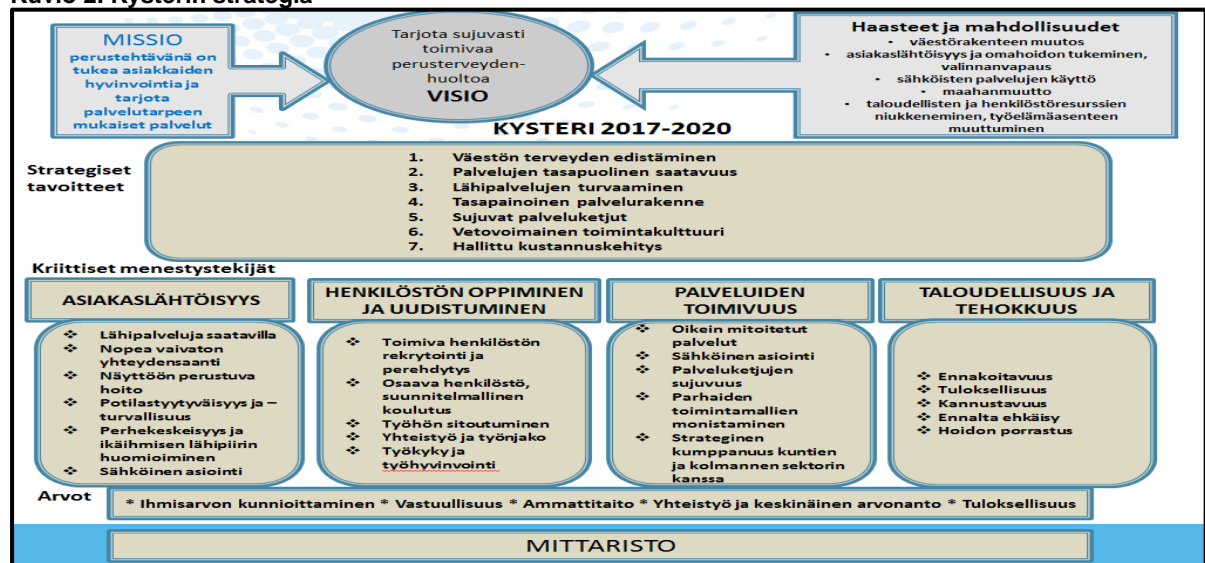
Kysteri liikelaitos on vuokrannut toimitilat toiminta-alueensa kunnilta ja kunnat tuottavat ateriapalvelut vuodeosastoille. Laitoshuollon mitoitusten tarkistukset ja siivoustyön ohjaus ostetaan asiantuntijapalveluina Servicalta. Vaatehuollon tuottaa Sakupe.

Toimintavuoden 2021 aikana liikelaitoksen johtokunta on kokoontunut kahdeksan kertaa ja tilaajatoimikunta seitsemän kertaa. Liikelaitoksen johtoryhmä on kokoontunut noin kerran kuukaudessa pois lukien lomakaudet. Koronapandemian vuoksi kokoukset on järjestetty pääasiassa Teams – yhteydellä.

2.2 Kysterin strategian ja järjestämissuunnitelman tavoitteiden toteutuminen

Kysterin voimassa oleva strategia on laadittu vuosille 2017-2020 ja johtokunnan päätöksillä (43§ 29.5.2020 ja 47§ 20.9.2021) strategian voimassaoloa jatkettiin vuosille 2021-2022.

Kuvio 2. Kysterin strategia

Kysterin **strategisten päämäärien** mukaisesti tarkoituksena on tuottaa sujuvasti toimivat perusterveydenhuollon palvelut. Kysterin toiminnassa tuetaan väestön elintapamuutoksia ja kansansairauksien ehkäisyä sekä hoitoa. Kysterin henkilöstö osallistuu kuntien Hyte (Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen)-työryhmien toimintaan. Palvelujen tasapuoliseen saatavuuteen liittyen osa perinteisistä palveluista on korvattu sähköisellä asiointilla ja etäpalveluilla. Vastaanottotoiminnassa on vahvistettu päiväaikaista vastaanottotoimintaa siten, että ilta- ja viikonloppuvastaanottojen tarve on vähentynyt. Mielenterveys- ja päihdepotilaiden sekä pitkäaikaispotilaiden palveluketjujen sujuvuutta on selvitetty yhteistyössä kuntien sosiaalitoimen ja erikoissairaanhoidon kanssa. Pitkäaikaishoidossa Leppävirralla on yhteistyössä kunnan kanssa tehty suunnitelmat pitkäaikaista hoivaa tarvitsevien potilaiden siirtymisestä tehostetun palveluasumisen piiriin. Potilastyytyväisyyttä arvioidaan jatkuvasti ja – turvallisuutta parannetaan esille nousseitten tarpeiden mukaisesti.

Henkilöstön perehdyttämisohjelmia on päivitetty. Opiskelijaohjaus on toteutunut suunnitelmallisesti. Toimintaa tukevia opiskelijoiden harjoitus- ja oppimateriaaleja on valmistunut. Henkilöstöä johdetaan osaamisen johtamisella ja prosessijohtamisen keinoin. Työhyvinvoinnin tukimuotoja tarkastellaan säännöllisesti.

Taloudellisuuden ja tehokkuuden näkökulmasta Kysterissä on jatkettu palvelujen tuottamisessa hallittua rakennemuutosta yhteistyössä kuntien kanssa. Omassa toiminnassa on tehostettu kustannusohjausta, selkeytetty palvelurakennetta ja jatkettu toiminnallista kehittämistä.

Järjestämissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti avohoidossa lisätty sähköistä palvelujen tarjontaa ottamalla käyttöön sähköinen ajanvaraus koronarokotuksiin ja koronarokotuksiin. Etävastaanottojen lisäksi käytössä on mahdollisuus mobiilivastaanottoihin. Kehittämistyötä jatketaan edelleen hankkeen muodossa.

Osastohoidon osalta tavoitteena on ollut korvata pitkäaikainen laitoshoidon tehostetulla palveluasumisella sekä seurata alueen väestön tarvetta suhteutettuna osastopaikkojen määrään. Ainoastaan Leppävirran terveysasemalla on pitkäaikaishoidon potilaita ja kunnalla on suunnitelmat pitkäaikaishoidon tarpeen vähentämiseksi. Osastopaikkoja vähennettiin järjestämissuunnitelman tavoitteiden mukaisesti Nilakassa.

Neuvolatoiminnan tavoitteena on ollut lasten fyysisen ja psyykkisen terveyden sekä perheiden hyvinvoinnin parantaminen etenkin erityistukea tarvitsevilla perheillä. Tavoitetta on edistetty aiemmin lape-työssä ja sittemmin perhekeskushankkeessa kehittämällä moniammatillista yhteistyötä ja verkostoitumalla muiden lapsiperhetyötä tekevien tahojen kanssa. Palvelukeskuksesta on lisäksi osallistuttu Lapset puheeksi –koulutuksiin.

Mielenterveystoiminnassa tavoitteena on ollut etävastaanoton turvin helpottaa hoidon saatavuutta ja turvata hoitoon sitoutumista. Mobiilivastaanottojen pitäminen mahdollistui keväällä 2020, mutta etävastaanottoja on toteutunut toivottua vähemmän johtuen käytettävissä olevan alustan ongelmista. Toisena tavoitteena on ollut lisätä perustason osaamista yhteistyössä erikoissairaanhoidon kanssa. Tämä on toteutunut työnohjauksellisen nuorisopsykiatrian konsultaatiotoiminnan muodossa sekä osallistumalla NMOK-hankkeen tuottamaan lyhytterapiakoulutukseen. Tavoitteen mukaisesti on lisäksi vahvistettu päihdeongelmien tunnistamista ja lisätty osaamista hoitoon ohjauksessa ja hoidon toteuttamisessa osallistumalla Tulevaisuuden sote-keskus hankkeiden kautta järjestettyihin koulutuksiin.

Fysioterapiassa on toteutettu tavoitteiden mukaisesti suoravastaanottotoimintaa. Ikääntyneiden toimintakykyä tukevaa toimintaa on tuotettu ryhmäohjausten muodossa. Puheterapiapalveluissa on tavoitteen mukaisesti lisätty etäpalveluita turvaamaan palveluiden saatavuutta.

Suun terveydenhuollossa tavoitteena ollutta eri ammattiryhmien työnjaon edistämistä on hyödynnetty hammaslääkäreiden ja suuhygienistien työnjaossa.

3.Toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutuminen vuonna 2021

3.1 Asiakasnäkökulma ja toiminta

Keskeisin toiminnan päämäärä Kysterissä on turvata lähipalvelujen saatavuus. Tavoitteena on taata toimiva yhteydenottomahdollisuus terveydenhuoltoon ja hoidon tarpeen arvioon sekä pääsy terveydenhuollon ammattilaisen vastaanotolle hoitotakuulainsäädännön kiireettömälle hoidolle asettamien määräaikojen puitteissa.

Kysterin kotisivuilla (www.kysteri.fi) on väestölle tietoa Kysterin palveluista ja ajankohtaisista asioista. Lisäksi sinne kootaan hoitotakuutiedotteet osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä.

3.1.1 Hoitoon pääsy ja hoitotakuu

Yhteydenottojen määrä Kysterin eri toimipisteisiin kasvoi merkittävästi edellisvuoteen verrattuna. Määrän nousu selittyy pääasiassa koronan aiheuttamalla neuvonnan ja ohjauksen tarpeella sekä testauksiin ja rokotuksiin liittyvillä yhteydenotoilla. Sähköinen ajanvaraus otettiin käyttöön koronarokotuksiin kesäkuussa ja koronatestauksiin elokuussa 2021. Sähköisen ajanvarauksen käyttö oli aktiivista, mutta siitä huolimatta perinteiseen puhelimesta tapahtuvaan ajanvaraukseen oli runsaasti tarvetta.

Hoitotakuun piiriin luetaan kiireettömään ajanvaraukseen liittyvät kontaktit. Hoidon tarpeen arviointi toteutui tavoitteen mukaisesti kolmen päivän kuluessa yhteydenotosta. Hoitotakuun piiriin kuuluvissa yhteydenotoissa odotusaika lääkäreiden vastaanotoille lyhentyi ja hoitajien vastaanotoille hieman piteni. Hoitajavastaanottojen määrää on vähentänyt koronan vastaisiin toimiin käytetty työpanos, mikä selittää odotusajan kasvua. Erilaisiin infektioihin liittyviä käyntejä oli vuoden 2020 tapaan aiempaa vähemmän, mikä vapautti lääkäreiden aikaa kiireettömään vastaanottoon ja selittää osaltaan lääkäriavustajien odotusajan lyhenemistä. Hoitotakuu ylittyi neljän potilaan kohdalla.

Yhteydenottojen määrä sekä takaisinsoittojärjestelmän (Nispa) että sähköisen asioinnin kautta kasvoi. Osa terveysasemista käytti Nispaa koronarokotusten ajanvaraukseen, mikä nosti sekä yhteydenottojen määrää että vastausviivettä. Korona vaikutti myös sähköisen asioinnin yhteydenottomäärien kasvuun, sillä yleisimmät syyt yhteydenottoon olivat uusi vaiva tai sairaus (24%) sekä koronaepäily (20%). Sähköisen asioinnin yhteydenottoja tuli eniten Leppävirralle (41%). Itsehoitoon yhteydenotoista soveltui 34% ja kiireellisiksi taustaohjelma arvioi 41%.

Taulukko 2. Hoitotakuu, yhteydenotot ja odotusajat

Mittari	Tammi- joulukuu		Muutos	
	2021	2020	määrä	%
Yhteydenotot (kpl)	212 058	164 136	47 922	29%
- hoitotakuu	7 360	7898	-538	-7%
Hoidontarpeenarvio yli 3 pv (kpl)	0	0	-	-
Odotusaika lääkärille yli 3 kk (kpl)	4	5	-1	-20%
Lääkärin vo jonotus (vrk, ka)	11	13	-2	-15%
Hoitajan vo jonotus (vrk, ka)	9	8	1	13%
Nispa-takaisinsoitto (kpl)	59 905	46 868	13 037	28%
vastausviive (minuuttia, ka)	58	34	24	71%
Sähköinen asiointi (kpl)	4 408	3 180	1 228	39%

3.1.2 Potilasturvallisuus ja asiakastytyväisyys

Potilasturvallisuuteen liittyvien haitta- ja vaaratapahtumailmoitusten (Haipro) määrä väheni edellisvuoden tapaan. Valtaosa Haipro-ilmoituksista on perinteisesti tullut osastojen kautta liittyneiden potilaiden monisairastavuuteen, huonoon liikuntakykyyn ja sitä myötä tapaturma-alttiuteen. Hoitohenkilöstö on ollut osastoilla kuormittunutta mm. entistä raskashoitoisempien potilaiden ja ajoittaisen resurssivajauksen vuoksi. Huolena onkin ollut, ehditäänkö Haipro ilmoituksia aina tekemään. Haipro ilmoituksissa kolme yleisintä syytä olivat lääke- ja nestehoitoon (28,2%, vuonna 2020 24,5%), tiedonkulkuun ja tiedonhallintaan (25,7% vs 22,3%) sekä tapaturmiin ja onnettomuuksiin (18% vs 27,1%) liittyvät ilmoitukset. Ilmoitetuista tapahtumista 58,7% (65,5%) tapahtui potilaille. Haipro-ilmoituksista oli käsitelty joulukuun lopulla 80 %. Riskiluokkiin jaoteltuna riski oli vähäinen 45%, kohtalainen 34% ja merkittävä 2% tapahtumista. Potilaalle ei aiheutunut haittaa tai haitta oli lievä 52%:ssa. Vakava haitta aiheutui kahdelle potilaalle (0,9 %). Hoitavalle yksikölle merkittävin seuraus oli lisätyön tai vähäisten hoitotoimenpiteiden lisääntyminen (59,5 %).

Potilasasiamiehelle tulleiden yhteydenottojen määrän nousu mukailee valtakunnallista trendiä ja liittyy asiakkaiden tietoisuuteen oikeuksistaan, vaatimukseen potilaskokemuksen laadukkuudesta ja potilasasiemieheen yhteydenoton helpottumisesta ajasta ja paikasta riippumattomaksi (turvasähköposti). Osan määrän noususta selittää yksittäisten asiakkaiden toistuvat yhteydenotot. Palvelukeskuksiin nimetyille potilasasiemiesyhdyskunnille tulleiden yhteydenottojen määrä säilyi ennallaan (25 vs 26). Eniten yhteydenottoja (21,1% vs 15,4%) tuli kohteluun liittyen. Toiseksi yleisin syy oli hoitoon pääsy (20,4% vs 30,8%) ja kolmantena syynä oli hoidon laatu (19,7% vs 25%). Potilasasiemiehen tekemät toimenpiteet kohdistuivat suurimmaksi osaksi kuunteluun ja neuvontaan (62,8% vs 56,9%), toiseksi yleisin toimenpide oli ohjaaminen muistutuksen tekoon (17,5% vs 22,2%) ja kolmantena oli ohjaus potilasvahinkoilmoituksen tekemiseen (8% vs 5,6%).

Roidu-asiakaspalautejärjestelmään vastauksia tuli edellisvuotta vähemmän. Sekä määrän että palvelusta annetun arvosanan laskua selittää se, että koronapandemian vuoksi asiakaspalautelaitteet olivat pitkään poissa käytöstä pienillä terveysasemilla, joissa arvosanat ovat yleensä korkeita. Lisäksi vuonna 2021 Roidun arvosana-asteikkoa laajennettiin asteikolle 0-10 aieman 1-10 sijaan.

Taulukko 3. Potilasturvallisuus ja asiakastyytyväisyys

Mittari	Tammi- joulukuu		Muutos	
	2021	2020	määrä	%
Haipro ilmoitukset (kpl)	205	229	-24	-10%
Kaatumiset ja putoamiset / 1000 hoitopäivää	1,2	1,9	-0,7	-37%
Muistutukset (kpl)	21	28	-7	-25%
-aiheellisia	6	5	1	20%
Potilasvakuutuskeskusilmoitukset (kpl)	21	13	8	62%
-korvatut vahingot (kpl)	1	4	-3	-75%
Potilasiamies yhteydenotot (kpl)	90	46	44	96%
Roidu asiakaspalautteet (kpl)	992	1 130	-138	-12%
-arvosana (ka)	8,9	9,1	-0,2	-2%
NPS	70	76	-6	-8%

3.2 Palvelujen toimivuus

Tässä osassa kuvataan Kysterin palveluiden tuotantoa määrällisinä suoritteina sekä keskeisiä toimintaan vaikuttaneita tekijöitä. Kuvaukset on tuotettu pääasiassa Kysterin kokonaisuuden tasolla täydentäen palvelukeskustasoisin tiedoin. Toteumaa on vertailtu vuoden 2020 toteumaan.

3.2.1 Vastaanotto toiminta

Henkilöstöresurssinäkökulmasta tarkasteltuna voidaan todeta, että vakituisiin toimiin hoitohenkilöstön osalta oli edelleen hakijoita, mutta sijaisuuksien täyttämässä oli haasteita. Lääkäreiden avoinna olleisiin virkoihin ei ollut hakijoita Koillis-Savossa eikä Nilakassa. Ostolääkäreitäkään ei saatu riittävästi vastaamaan tarvetta. Koska koronan vastaiset toimet veivät osansa avohoidon henkilöstön työpanoksesta, jouduttiin kesäaikana supistamaan kiireetöntä vastaanotto toimintaa kaikissa palvelukeskuksissa.

Rautavaaralla ei löytynyt tekijää mielenterveysneuvolaan heti sijaistarpeen avauduttua ja mielenterveysneuvolan akuutit asiat ohjattiin väliajalla Siilinjärven psykiatrian poliklinikalle. Sekä Kaavilla että Rautavaaralla puuttui yksi lääkäri alkuvuoden ajan. Lääkärivastaanottoja kertyi sen vuoksi 12 % vähemmän kuin vuonna 2020. Hoitotakuu ei kummallakaan terveysasemalla kuitenkaan ylittynyt. Aiempien vuosien tapaan Rautavaaran terveysaseman toiminta oli kesällä supistettuna 4 viikon ajan; yhtenä päivänä viikossa paikalla oli hoitaja sekä lääkäri. Hoitajat huolehtivat paikalla ollessaan koronarokotuksista ja lääkäri kävi läpi kotihoidon ja palveluasumisen akuutit asiat.

Leppävirrallakin aiemmasta poiketen lääkäreiden sijaisuuksiin hakijoita oli niukasti, mutta ostolääkäreitä ei edelleenkään tarvittu. Hoitajien osalta sen sijaan jouduttiin kesällä turvautumaan

ostopalveluihin rokotusten sujumisen turvaamiseksi. Leppävirralla toimii iltavastaanotto kello 16-18 ja viikonloppuvastaanotto kello 8-18.

Nilakassa on ollut toistuvasti vajausta Keiteleen ja Vesannon lääkäriresurssissa. Kuitenkin lääkärinvastaanottomäärät pysyivät edellisvuoden tasolla. Hoitajien sijaisuuksien täyttämässä kaikkiin Nilakan toimipisteisiin on ollut vaikeuksia. Hoitohenkilökunnan liikkuvuudella toimipisteestä toiseen on ollut ajoittain ratkaiseva merkitys toimintojen turvaamiseksi. Nilakassa toimii iltavastaanotto kello 8-18 ja viikonloppuvastaanotto kello 8-16. Ilta- ja viikonlopputoiminta on keskitetty Pielavedelle lukuun ottamatta Keiteleen terveysaseman lauantaivastaanottoa.

Avohoitopalveluissa kokonaisuutena käyntimäärät lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna voimakkaasti (40%). Suurin nousu on hoitajavastaanottokäynneissä, mikä selittyy koronarokotus- (41583 kpl) ja -testauskäynneillä (13 065 kpl). Ilman rokotuskäyntejä hoitajavastaanottomäärät ovat laskeneet vuoteen 2020 verrattuna 12%. Jos jätetään huomioimatta myös testauskäynnit, on lasku peräti 47%. Lääkärivastaanottojen ja erikoissairaanhoidon tehtyjen läheteiden määrät ovat lähinnä ennallaan, mutta jos verrataan tilannetta vuoteen 2019, joka oli toiminnan kannalta edellinen normaali vuosi, hoitajavastaanottomäärät ovat laskeneet 53%, lääkärikäynnit 12,5% ja erikoissairaanhoidon tehtyjen läheteiden määrä 15%. Vastaanotoille ei edellä mainittujen muutosten perusteella hakeuduta entiseen tapaan, vaikka tarvetta todennäköisesti olisi. Mahdollisen hoitovelan määrää ja sitä, missä vaiheessa tilanne vastaanotoille hakeutumisen suhteen alkaa normalisoitua, on tässä vaiheessa vaikea arvioida.

Ryhmävastaanottojen määrän laskua selittää se, että koronan vuoksi ryhmätoimintaa tauotettiin riskiryhmien altistumisen välttämiseksi kesään saakka. Asiakkaiden toimintakykyä on tuettu järjestämällä tarvittaessa fysioterapian yksilökäyntejä. Fysioterapian apuvälinekäyntien määrän nousua selittää se, että vuonna 2021 kiireetöntä leikkaustoimintaa ei KYSissä tauotettu ja toipumisajan apuvälineille on ollut tarvetta normaaliin tapaan.

Psykologivastaanottojen määrän kasvu selittyy sillä, että Nilakan avoinna ollut psykologin virka saatiin täytettyä ja Koillis-Savon psykologin virassakin oli määräaikainen tekijä muutaman kuukauden ajan.

Puheterapeutin palvelut tuotetaan ostopalveluna Koillis-Savoon ja Nilakkaan. Lähipalvelua oli hyvin tarjolla Koillis-Savon palvelukeskukseen, Nilakkaan puolestaan saatiin hankittua etäpuhetherapiaa vuotta 2020 paremmin. Leppävirralla on oma puheterapeutti. Toimintaterapia alkoi Leppävirralla keväällä 2021 omana toimintana, mikä nostaa käyntimääriä. Tavoitteena oman toimintaterapeutin palkkaamisella on madaltaa kynnystä toimintaterapia-arvioon ja proaktiivisella toiminnalla ehkäistä lasten ongelmien monimuotoistumista ja hankaloitumista.

Jalkautuvaa erikoissairaanhoidoa tuotetaan ortopedin ja kardiologin toimesta kaikkiin palvelukeskuksiin, lisäksi Koillis-Savoon jalkautuu psykiatri molemmille terveysasemille kerran kuukaudessa. Tämän lisäksi Kaavilla käy tehostetun avohoidon työryhmä (psykiatri, toimintaterapeutti ja sosiaalityöntekijä) kerran kuukaudessa. Nilakkaan ostetaan psykiatrin työpanosta 2 ja Leppävirralle 2,5 päivää viikossa. Geriatrin työpanosta saatiin Nilakkaan ja Leppävirralle syksyllä 2021 aiempaa enemmän ja jalkautuvat erikoissairaanhoidon palvelut toimivat ilman koronan aiheuttamia taukoja, mikä selittää erikoissairaanhoidopalveluiden käyntimäärien nousua.

Uusina suoritteina vuonna 2021 tulivat käyttöön hoitajan laaja vastaanotto ja korvaushoitokäynti. Laajojen vastaanottojen toteutumista on rajoittanut hoitajatyöpanoksen ohjautuminen koronan vastaisiin toimiin.

Etävastaanottoja on toteutettu Rautavaaralla ja Keiteleellä etävastaanottolaitteiden turvin. Määrien laskua selittää se, että lääkärytövoimaa oli edellisvuotta paremmin tarjolla. Vaikka seurannan perusteella potilaiden kokemus etävastaanotosta on positiivinen, valitsevat potilaat mieluummin lähipalvelun. Lisäksi etävastaanottolaitteiden käyttö vie kahden ammattilaisen työajan (hoitaja käyttää laitteita, lääkäri tulkitsee), mikä osaltaan ohjaa potilaita ns. normaali-vastaanotolle.

Mobiilivastaanotoista (potilas on kotoa käsin yhteydessä ammattilaiseen) odotettiin etenkin mielenterveystyössä apua hoitoon sitoutumiseen ja hoidon saatavuuteen. Käytettävissä olevan alustan ongelmien (liittymis-, yhteys-, ääni- ja kuvaongelmat) vuoksi käyttö on jäänyt vähäiseksi. Kysterin alueiden väestö on ikääntynyt, mikä osaltaan rajoittaa potilaiden suunnalta halukkuutta ja mahdollisuuksiakin digitaaliseen vastaanottoon.

Taulukko 4. Avohoidon suoritteet

Kysterin toiminta	1-12/2021 Koillis-Savo	1-12/2021 Leppävirta	1-12/2021 Nilakka	1-12/2021 Kysteri	2021 vs. 2020
Äitiysneuvola	263	815	516	1 594	-12%
Lastenneuvola	375	1 251	1 039	2 665	-3
Koulu/opiskelijath.	478	1 983	1 641	4 102	3%
Hoitajan vastaanotto	14 667	25 616	34 141	74 424	99%
-ryhmä	27	15	46	88	-61%
-laaja vastaanotto	134	65	245	444	-
-korvaushoito	161	241	150	552	-
Hoitaja puhelinaika	11 087	18 236	16 918	46 241	11%
Lääkärinvastaanotto	5 096	11 160	14 311	30 567	-2%
-etävastaanotto	78	-	17	95	-43%
-konsultaatio	6 515	4 617	9 651	20 783	0%
Lääkärin puhelinaika	935	2 683	5 937	9 555	-1%
Mielenterveysneuvola	842	1 856	2 488	5 186	-5%
-etävastaanotto	2	-	20	22	-
Psykologi	113	-	437	550	42%
-etävastaanotto	-	-	4	4	-
Fysioterapia yksilökäynti	1455	1032	2155	4 642	12%
-ryhmävastaanotto	29	117	304	450	-47%
-apuvälinekäynti	192	391	731	1 314	17%
Toimintaterapia	142	187	377	706	82%
Puheterapia	104	381	131	616	-10%
-etäpuheterapia	43	-	247	290	32%
Erikoissairaanhoito	384	877	960	2 221	17%
-esh etävastaanotto	3	1	4	8	-
Ilta- ja viikonloppuvo	-	1364	1826	3190	-2%
Lähetteet esh	1031	2764	2358	6153	-2%
Käynnit yhteensä	24 588	47 352	61 790	133 730	40%
Kaikki suoritteet yhteensä	43 125	72 888	94 296	210 309	26%

3.2.2 Laitoshoito

Koillis-Savon palvelukeskuksessa Kaavin osastolla (22 paikkaa) henkilökuntaresurssi pystytettiin turvaamaan Kysterin muita osastoja paremmin, joskaan kesälomakaudella ei saatu riittävästi sijaisia. Normaalista poiketen sekä Kaavin että Rautavaaran kunnilla oli vaikeuksia järjestää jatkohoivapaikkoja, mikä selittää hoitopäivien määrän kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Nilakassa siirryttiin tammikuussa 2021 yhden vuodeosaston malliin Keiteleen vuodeosaston toiminnan lakatessa. Pielaveden osaston 25 paikkaa ovat ongelmitta riittäneet vastaamaan alueen väestön tarpeisiin. Hoitajasijaisten saamisessa oli vaikeuksia koko vuoden ajan ja joulukuussa hoitajavajeen vuoksi supistettiin osaston paikkamäärä väliaikaisesti 20: een.

Leppävirran osasto 2 (pitkäaikaisosasto) paikkamäärä laski aiemmasta 20 paikasta 15 paikkaan tammikuussa 2021 ja osaston toiminta oli palvelusopimuksen mukaisesti tarkoitus ajaa alas vuoden 2021 aikana. Leppävirran kunta teki aktiivista työtä jatkohoivapaikkojen järjestämiseksi, mikä näkyikin pitkäaikaishoitopäivien vähenemisenä. Uusia pitkäaikaishoitopäätöksiä tuli kuitenkin vuoden aikana 17 kappaletta lisää ja yhteisymmärryksessä kunnan edustajien kanssa todettiin, että pitkäaikaishoidon tarve osasto-olosuhteissa jatkuu edelleen. Osasto 1:llä puolestaan jouduttiin supistamaan paikkamäärää sairaanhoitajaresurssivajeen vuoksi 36:sta 26 paikkaan 29.1.2021 alkaen. Hoitajatilanteen hieman korjaututtua paikkamäärä nousi 28:aan 1.10.2021. Supistettu paikkamäärä ei riittänyt akuuttihoitoon tarpeisiin ja leppävirralaisille kertyi 816 hoitopäivää Kaavin ja Pielaveden osastoilla. Leppävirralla oli Nilakan tavoin koko vuoden ajan vaikeuksia löytää riittävästi hoitajien sijaisia ja kesällä 2021 jouduttiin turvautumaan ostotyövoimaan.

Viime vuosien tapaan Kysterissä kokonaisuutena osastohoitopäivien määrän lasku jatkui. Osansa osastohoidon tarpeen laskusta selittää kuntien tehostunut toiminta kotihoidossa. Toisena selittävänä tekijänä on se, että covid-19 -pandemian myötä käyttöön tullessiin tehostetuihin hygieniakäytäntöihin liittyen erilaiset epidemiat ja niiden vaatima lisääntynyt osastohoidon tarve puuttuivat.

Hoitojakson pituuden kasvua selittävät Kaavin ja Leppävirran osastojen pidentyneet hoitojaksot. Kaavilla oli aiemmasta poiketen jatkohoitopaikan odottajia, Leppävirralla puolestaan oli edellisvuoteen verrattuna akuuttipotilaiden määrään suhteutettuna enemmän jatkohoitopaikan odottajia ja pitkäaikaispotilaita. Pielaveden osastolla potilaskierto oli entiseen tapaan hyvin nopeaa, keskimääräinen hoitojakson pituus oli vain 4,55 päivää. Hoitojakson pituuden kasvaessa ja hoitopäivien määrän laskiessa hoitojaksojen määrä väheni vuoteen 2020 verrattuna.

Elokuusta 2021 alkaen Kysterin osastoilla – pääasiassa Kaavilla - hoidettiin myös kuopiolaisia potilaita. Kuopiolla oli vaikeuksia järjestää jatkohoittoa erikoissairaanhoidossa jatkohoitopaikka odottaville ja tällä toiminnalla turvattiin KYS osastohoitopaikkojen riittävyyttä yhdessä Pohjois-Savon muiden osastohoittoa tarjoavien perusterveydenhuollon organisaatioiden kanssa. Kuopiolaisille hoitopäiviä Kysterin osastoille kertyi 232 kappaletta.

Taulukko 5. Osastojen hoitopäivät

Kysterin toiminta	1-12/	1-12/	Muutos	
	2021	2020	määrä	%
Koillis-Savo				
Lyhyet hoitopäivät	6 244	5872	372	6%
pitkäaikaishoito	30	24	6	25%
vierihoito	39	-	39	-
Yö/ päivähoito	57	-	57	-
Yhteensä	6 370	5 896	474	8%
Leppävirta				
Lyhyet hoitopäivät	11 508	12 418	-910	-7%
pitkäaikaishoito	4 149	6 107	-1958	-32%
vierihoito	0	-	0	-
Yö/ päivähoito	9	-	9	-
Yhteensä	15 666	18 525	2 859	-15%
Nilakka				
Lyhyet hoitopäivät	7 589	8600	-1 011	-12%
pitkäaikaishoito	0	50	-50	-100%
vierihoito	4	-	4	-
Yö/ päivähoito	152	-	152	-
Yhteensä	7 745	8 650	-905	-10%
Kysteri hoitopäivät yhteensä	29 781	33 071	3 290	-10%
Hoitojakson pituus vrk (ka)	9,08	8,55	0,53	6%
Kysteri hoitojaksot yhteensä	2 977	3 577	-600	-17%

3.2.3 Suun terveydenhuolto

Koillis-Savossa suunterveydenhuollon henkilöstöresurssitilanne oli hyvä lukuun ottamatta Rautavaaran suuhygienistin sijaisvajetta. Suoritemäärät sekä hammaslääkäreillä että suuhygienisteillä kasvoivat.

Nilakassa Keiteleellä ja Vesannolla hammaslääkäreiden rekrytointivaikeudet jatkuivat eikä ostohammaslääkäreitäkään saatu kuin jaksottain. Palvelua saatiin kuitenkin viime vuotta enemmän ja hammaslääkärikäyntimäärät kasvoivat molemmilla paikkakunnilla. Suuhygienistien suoritemäärät kasvoivat Nilakassa kaikissa toimipisteissä.

Leppävirralla oli hammaslääkärivajausta ajoittaisena sijaispuutteen vuoksi. Lisäksi Leppävirralla lokakuusta lähtien aktivoituneeseen koronaepidemiaan liittyen tuli peruuntumisia varatuille ajoille.

Koronaan liittyviä rajoituksia riskiryhmiin kuuluvien potilaidenkaan osalta ei vuoden 2021 aikana ollut.

Kokonaisuutena suunterveydenhuollon suoritemäärät kasvoivat vuoteen 2020 verrattuna.

Taulukko 6. Suun terveydenhuollon käynnit

Kysterin toiminta	1-12/ 2021	1-12/ 2020	Muutos	
			määrä	%
Koillis-Savo				
Hammaslääkäri	4 477	4412	65	1%
Suuhygienisti/hoitaja	1 313	969	344	36%
Yhteensä	5 790	5 381	409	8%
Leppävirta				
Hammaslääkäri	7921	8100	-179	-2%
Suuhygienisti/hoitaja	2825	2632	193	7%
Yhteensä	10 746	10 732	14	0%
Nilakka				
Hammaslääkäri	7782	7767	15	0%
Suuhygienisti/hoitaja	3681	3153	528	17%
Yhteensä	11 463	10 920	543	5%
Kysteri yhteensä	27 999	27 033	966	4%

3.2.4 Merkittävimmät ulkoiset palvelujen tuottajat

Erillisratkaisuna KYS Kuvantamiskeskus tuottaa radiologian palvelut Koillis-Savoon ja Nilakkaan, Leppävirralle palvelun tuottaa VAS. Työterveyshuollon tuottaa Pihlajalinna, laboratoriopalvelut (Islab), KYS toimesta tuotetaan ensihoito, patologia, ravitsemusterapia, jalkautuva erikoissairaanhoito, potilasasiamiehen ja tietosuojavastaavan palvelut. Lisäksi päivystyspalvelut tuottavat KUIVO, KYS ja VAS.

Hammaslääkäripäivystys

Hammaslääkäripäivystys on järjestetty Kuopion yliopistollisen sairaalan tiloissa, missä on tuotettu sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon suun terveydenhuollon päivystyspalvelut. Kunnat vastaavat väestöosuutensa mukaisesta määrästä viikonloppupäivystyksiä ja tämä toiminta on hankittu ostopalveluna. Arki-ilta päivystyksistä on vuoden 2021 aikana vastannut KYS.

Ostopalvelut

Ostopalveluina on hankittu mammografiat, hammaslääkäripäivystys, tarvittaessa päiväaikainen lääkäriyövoima, Leppävirran viikonloppuvastaanoton lääkäriyövoima, terapiapalveluja, kouluterveydenhuollon silmälääkäripalvelut ja oikomishoidot.

Muita Kysterin alihankintana toteutettavia vakiintuneita palveluita ovat muun muassa silmänpohjakuvaukset ja veteraanien avokuntoutuspalvelut.

Kilpailutus

Toimintavuoden aikana liikelaitos kilpailutti toimintateriapalvelut sekä suun terveydenhuollon hoitokoneyksiköt.

Siirtoviivemaksut

Siirtoviivemaksuja kohdistuu kunnille, jos erikoissairaanhoidosta ei saada sijoitettua potilaita terveyskeskusten vuodeosastoille jatkohoitoon. Vuoden 2021 aikana Kysterin alueen kunnille ei ole kohdistunut siirtoviivemaksuja.

3.3 Taloudellisuus ja tehokkuus

Keskeistä palvelutuotannossa on, että palvelutaso on lainsäädännön edellyttämä. Vuosittain laadittavassa palvelusopimuksessa kuvataan kunnille kohdistuva kustannus- ja palvelutaso. Kustannukset kohdistetaan siten, että tilinpäätöksen yhteydessä laskenta tehdään palvelukeskustasoisesti jakaen nettokustannukset kuntien kesken toteutuneiden suoritteiden perusteella eli aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Kunnille on kuukausittain raportoitu toiminnassa tuotettujen suoritteiden määrää verrattuna edellisen vuoden toteumaan ja palvelusopimuksessa ennakoituihin suoritemääriin. Alla taulukossa tilanne kokonaisuutena vuoden 2021 ajalta.

Taulukko 7. Vuoden 2021 palvelusopimuksessa arvioitujen palvelujen suoritemäärät ja toteuma sekä vertailu vuoteen 2020.

KYSTERIN PALVELUSUORITTEET 12_2021 vrt. palvelusopimus ja 12_2020													100,00 %			
	Avohoito					Vuodeosasto					Suun th					
Kunta	Avohoito-21	Palvelusop	Vrt. %	Avohoito-20	Vrt.kpl	Vuodeos-21	Palvelusop	Vrt. %	Vuodeos-20	Vrt.kpl	Suun th-21	Palvelusop	Vrt. %	Suun th-20	Vrt.kpl	
Leppävirta	72878	50959	143,0	53473	19405	15666	13790	113,6	18525	-2859	10746	12778	84,1	10732	14	
Keitele	21036	17967	117,1	16934	4102	1791	2151	83,3	2148	-357	2574	2780	92,6	2271	303	
Pielavesi	41456	38057	108,9	35049	6407	3255	4160	78,2	3611	-356	4702	5975	78,7	4905	-203	
Tervo	13229	11439	115,6	10578	2651	1129	1055	107,0	1061	68	1539	1569	98,1	1568	-29	
Vesanto	18572	17856	104,0	14980	3592	1570	2115	74,2	1831	-261	2648	2446	108,3	2176	472	
Nilakka	94293	85319	110,5	77541	16752	7745	9481	81,7	8651	-906	11463	12770	89,8	10920	543	
Kaavi	28309	27383	103,4	24131	4178	4316	4185	103,1	4330	-145	3713	4485	82,8	3507	206	
Rautavaara	14813	13629	108,7	12354	2459	2054	1880	109,3	1566	314	2077	2266	91,7	1874	203	
Koillis-Savo	43122	41012	105,1	36485	6637	6370	6065	105,0	5896	169	5790	6751	85,8	5381	409	
Kysteri yht.	210293	177290	118,6	167499	42794	29781	29336	101,5	33072	-3736	27999	32299	86,7	27033	966	

Kunnille on kuukausittain raportoitu palvelujen toteutumisen lisäksi ajankohtaisen tilanteen mukainen arviolaskelma, joka kuvaa sen hetkisen palvelujen käytön mukaisesti tiedossa olevan palautuksen tai lisäkannon määrää. Alla olevassa taulukossa on kuvattu kunnittain makosuodet sekä kustannukset/asukas avohoidon, osastohoidon ja suunterveydenhuollon osalta koko vuoden ajalta.

Taulukko 8. Kysterin jäsenkuntien vuoden 2021 talousarvion ja tilinpäätöksen mukaiset makosuodet.

31.12.2020	2 021		Avoterveydenhoito 2021				Vuodeosasto 2021				Suun terveydenhoito 2021				Kysteri yhteensä 2021			
Kunta	as.luku	Ta €	Tot. €	€/as	tot%	Ta €	Tot. €	€/as	tot%	Ta €	Tot. €	€/as	tot%	Ta €	Tot. €	€/as	tot%	
Kysteri	23 721	13704535	14940211	630	109	9 089 600	7508810	317	83	2 513 800	2529668	107	96	25533279	24978689	1053	98	
Kaavi	2 807	2 070 170	1806178	643	87	1 159 790	1126424	401	97	366 250	319814	114	87	3 596 210	3252416	1159	90	
Keitele	2 155	1 716 418	1646521	764	96	575 430	541694	251	94	218 600	249308	116	114	2 510 448	2437523	1131	97	
Leppävirta	9 402	4 448 783	4865993	518	109	3 160 163	3513009	374	111	883 350	896183	95	101	8 492 296	9275185	987	109	
Pielavesi	4 321	3 305 549	3188259	738	96	1 387 315	964819	223	70	442 320	452513	105	102	5 135 184	4605591	1066	90	
Rautavaara	1 561	1 179 464	992362	636	84	520 420	545364	349	105	187 940	187888	120	100	1 887 824	1725615	1105	91	
Tervo	1 503	1 110 089	1045113	695	94	287 245	341962	228	119	124 810	159353	106	128	1 522 144	1546428	1029	102	
Vesanto	1 972	1 617 293	1395784	708	86	577 540	475537	241	82	194 340	264608	134	136	2 389 173	2135930	1083	89	

4. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kysteri liikelaitoksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin ohjeistuksella. Toimintaprosesseja on arvioitu sisäisen valvonnan näkökulmasta. Riskienhallinnan arvioinnissa käytetään Granite -ohjelmaa. Sisäinen valvonta toteutettiin palvelukeskuksissa ja keskushallinnossa, jonka jälkeen kokonaisuudesta laadittiin yhteenveto Kysterin johtoryhmässä 25.11.2021. Johtokunta hyväksyi (14.12.2021 67§) riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selvitykset.

4.1 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen sekä keskeiset johtopäätökset

Sisäisen valvonnan yhteydessä tarkasteltiin:

- Potilaille tapahtuneita vakavia haitta- ja vaaratilanteita
- Palvelukeskusten toiminta-ajatuksia ja keskeisiä tavoitteita
- Taloussuunnitelman toteutumista
- Materiaalien ostoja
- Palvelujen ostoja
- Investointeja ja hankintoja
- Palvelujen myyntiä
- Henkilöstölle toteutunutta tiedottamista taloustilanteesta ja toiminnallisista muutoksista
- Työsuojelun ja henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtimisen toteutumista
- Toiminnan sisältämien riskien arviointia
- Sopimusten hallintaa
- Henkilöstövoimavaroja

Tarkastelluissa kokonaisuuksissa taloussuunnitelman toteutumisessa sekä materiaalien ja palvelujen ostoissa oli ylityksiä, jotka selittyivät pääosin koronaan liittyvillä ennakoimattomilla menoilla sekä lisääntyneellä henkilöstötyövoiman ostolla. Muutoin ei todettu huomautettavaa. Kehittämiskohteena tiedottamiseen liittyen suunnitelmaksi jäi vuorovaikutteisen tiedotustilaisuuden säännöllinen järjestäminen vuoden 2022 aikana liittyen Hyvinvointialueelle siirtymiseen ja siihen liittyvään lisääntyneeseen tiedotustarpeeseen.

Yksittäisinä kysymyksinä tarkasteltiin:

- Hankintapäätöksiä
- Viranhaltijapäätöksiä ja toimintaohjeen mukaista toimivallan käyttöä
- Yhteisten toimintaperiaatteiden ja -ohjeiden noudattamista
- Toiminnan laatua
- Tietoturva ja -suojakysymyksiä

Tarkastelukohteissa ei ollut huomautettavaa. Kehittämiskohteina esiin nousivat esimiesten perehdytyksen kehittäminen, asiakasraatitoiminnan käynnistämisen selvittäminen sekä sähköisessä asiointissa vahvan tunnistautumisen käyttöönotto.

Vuoden 2021 erilliskysymyksenä käsiteltiin:

- COVID-19 pandemian aiheuttamat lisäkulut
- COVID-19 pandemian ja sen seurausten vaikutus toimintaan
- COVID-pandemian vaikutus hoidon saatavuuteen
- Etävastaanottoihin tai muiden digitaalisten palveluiden käyttöön siirtyminen

Tässä kokonaisuudessa todettiin COVID-19 pandemian aiheuttaneen merkittäviä lisäkuluja, mutta Kysterille oli tarkasteluajankohtana haettu valtionavustusta liittyen testauksen, jäljityksen, rokotusten ja perusterveydenhuollossa toteutuneen hoidon aiheuttamista kustannuksista

aikaväliltä 1-8/2021. Hoidon saatavuuden todettiin kärsineen hoitajatyöpanoksen suuntautuessa koronan vastaisiin toimiin. Etävastaanottojen lisäämistä olivat rajoittaneet käytettävissä olevan ohjelmiston ongelmat. Erikoissairaanhoidon etäkonsultaatioihin liittyen oli käynnissä pilotti neljän erikoisalalan kanssa sisäisen valvonnan toteuttamishetkellä. Digitaalisuutta oli edistetty ottamalla sähköinen ajanvaraus käyttöön koronarokotuksiin ja –testauksiin.

Kysterin vuoden 2021 sisäisen valvonnan painopistealueiksi oli valittu johtoryhmässä 18.3.2021:

- Työhyvinvoinnin johtaminen (henkilöstön rekrytointi ja henkilöstöresurssin turvaaminen)
- Koronarokotusten vaikutus muuhun toimintaan
- OMNI-potilastietojärjestelmän käyttöönoton onnistuminen

Painopistealueiden osalta todettiin rekrytinnissa olleen vaikeuksia etenkin lääkäreiden ja hammaslääkäreiden osalta. Pitkät välimatkat vaikeuttavat rekrytointia. Hoitohenkilöstön vakinaiset toimet oli saatu täytettyä, mutta sijaisten rekrytinnissa oli vaikeuksia. Kehittämistoimenpiteenä on vahvistaa perehdytystä ja ohjausta sekä kehittää opiskelijaohjausta. Lisäksi oli käynnistymässä kilpailutus suoriin virka/työsuhteisiin henkilöstöä hankkivasta yrityksestä.

Koronarokotusten todettiin vähentäneen hoitajavastaanoton kiireettömiä aikoja työpanoksen suuntautuessa rokotusten suunnitteluun sekä rokotuksiin ja hoitajavastaanottokäynnit olivat vähentyneet merkittävästi. Kustannusten näkökulmasta oli tarvittu ylimääräistä henkilöstöä ajanvarauksiin ja rokotuksiin. Kustannuksia aiheuttivat myös rokotustiedotteet paikallislehdissä.

Omni-potilastietojärjestelmän käyttöönotto siirtyi koko AluePegasos-organisaatiossa toteutettavaksi Hyvinvointialueelle siirryttäessä.

Riskienhallinta vuonna 2021

Riskien arviointia tehdään palvelukeskuksissa säännöllisesti ja johtoryhmässä vuosikellon mukaisesti. Riskinarviointi toteutettiin johtoryhmässä 23.9.2021.

Merkittävimmät riskit olivat:

- Henkilöstön saatavuus - Hallintatoimena nähtiin rekrytointiin panostaminen, rekrytointifirmojen palveluiden hyödyntäminen, työyksiköiden ja työtehtävien vetovoimaisuuden lisääminen, sijaisena toimivan henkilökunnan sitouttaminen, opiskelijaohjauksen kehittäminen sekä yhteistyö oppilaitosten kanssa.
- Työn kuormittavuus - Hallintakeinoina nähtiin rekrytointiin ja työhyvinvointiin panostaminen, hyvästä työilmapiiristä huolehtiminen, tiedottaminen, toiminnan hyvä ennakkosuunnittelu, työkierron mahdollistaminen ja moniosaajuuden lisääminen.
- Taloustilanne - Hallintatoimena tavoitteeksi asetettiin toimia niin taloudellisesti kuin potilas- ja henkilöstöturvallisuuden näkökulmasta on mahdollista. Mahdollisista toimitaan tehtävistä muutoksista sovitaan kuntien kanssa huomioiden myös kunnalle koituvat kokonaiskustannukset. Nykyisten resurssien hyödyntämiseksi kehitetään ja otetaan käyttöön digi- ja etäpalveluita.
- Sisäilmaongelmat - Hallintatoimena on tehty sisäilmakyselyitä ja oireita aiheuttavissa tiloissa tehty sisäilmamittauksia ja VOK-mittauksia. Yksittäisten työntekijöiden työpis-

teitä on vaihdettu, rakennustarkastuksia tehty ja korjaustoimenpiteitä toteutettu. Työsuojelun, työterveyshuollon ja rakennukset omistavien kuntien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä.

- Potilastietojärjestelmään liittyvät ongelmat - Hallintatoimena nähdään asian esille tuominen tietojärjestelmiin ja tietosuojaan liittyvissä kysymyksissä sekä suunnitteilla olevan uuden potilastietojärjestelmän (OMNI) käyttöönotossa hyvä koulutussuunnitelma.
- Koronan aiheuttamat lisäkustannukset - Hallintatoimena suunnitellaan seurattavan THL ohjeistuksia testausten, rokotusten ja jäljittämisen järjestämisessä sekä seurattavan aktiivisesti hakuun tulevia avustuksia STM taholta.
- Koronapandemian vaikutus palvelutuotantoon - Hallintatoimena pyritään hankkimaan lisähenkilöstöä rokotusten järjestämiseen. Testausten suhteen noudatetaan THL ohjeistuksen mukaisia testauskäytäntöjä sekä informoidaan asiakkaita kotitestausten mahdollisuudesta.
- Itsenäisenä riskinä Leppävirralla on huonokuntoinen rakennus. Hallintatoimena on varauduttu kriittisten toimintojen siirtämiseen korvaaviin tiloihin yhteistyössä kunnan kanssa. Työergonomiaan ja hoitotyössä käytettäviin apuvälineisiin liittyvää koulutusta on järjestetty henkilökunnalle. Uudisrakennuksen suunnittelutyö on meneillään Leppävirran kunnassa ja käytännön toimintojen suunnitteluun osallistutaan yhteistyössä henkilöstön kanssa.

5. Kehittämistoiminta

Liikelaitoksen sisäisen toiminnan kehittämisessä on hyödynnetty Kysterin palvelukeskusten toiminnallisten ja taloudellisten tietojen vertailua. Palvelukeskuksissa tavoitteena on ollut taloudellisuuden ja tuottavuuden sekä toiminnan laadun arviointi ja hyväksi todettujen toimintamallien käytön monistaminen palveluyksiköiden välillä. HYTE tavoitteiden mukaisesti tehdään yhteistyötä kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa väestöön kohdistuvassa ennaltaehkäisevässä työssä, jossa pyritään vaikuttamaan kansansairauksien ehkäisyyn.

Vuoden 2021 kehittämishankkeet

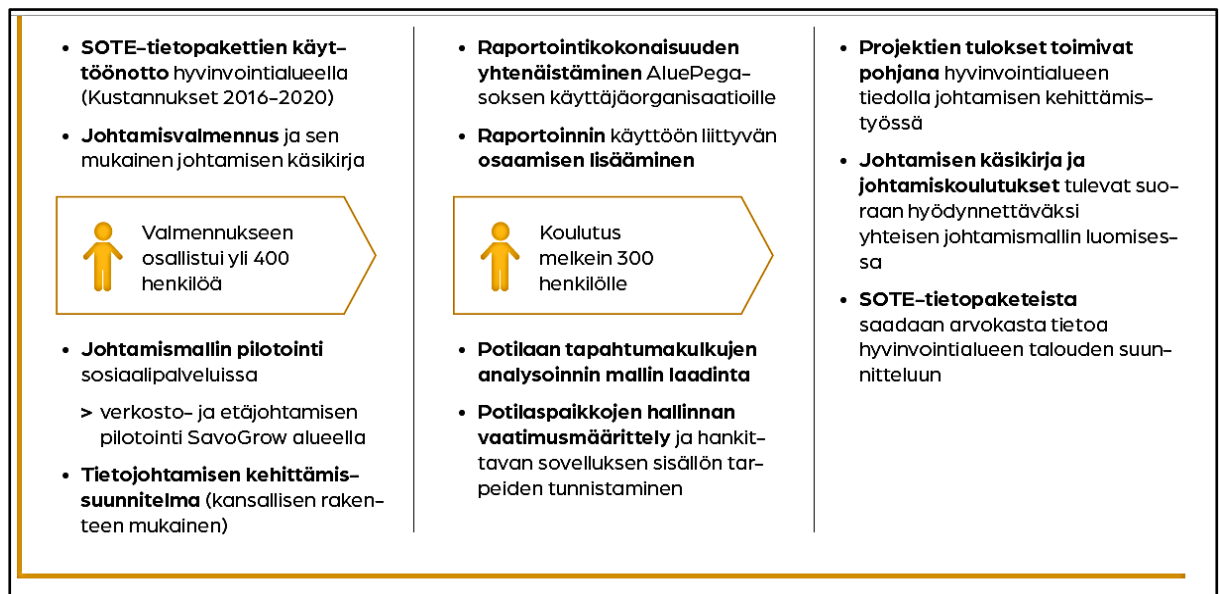
Kysterin toiminnan kehittämistavoitteet on suunnattu vuodesta 2020 alkaen kansallisen Tulevaisuuden Sote-keskus ohjelman tavoitteiden ja pääkohtien mukaisesti sekä toteutuksessa olevan hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Kysteri on toteuttanut vuosien 2020-2021 aikana hankkeen Saatavuus työpaketin projekteista Sähköisten palvelujen, Etä- ja mobiilivastaanottojen sekä Kotisairaala-projekteja. Tavoitteena Sähköisten palvelujen sekä Etä- ja mobiilivastaanoton projekteissa on näiden laaja-alaisempi hyödyntäminen palvelutuotannossa ja Kotisairaalaprosjektissa toiminnan valmistelutyö ja käynnistäminen pilotoinnin muodossa. Sähköisten palveluiden projektissa Kysterin projektityöntekijä toteutti kartoitustyön, jonka tulokset on esitetty kuvioissa 3. Projektissa edettiin ottamalla käyttöön sähköinen ajanvaraus ja pilotamalla erikoissairaanhoidon etäkonsultaatioita neljällä erikoisalalla vuonna 2021.

Kuvio 3. Tulevaisuuden Sote-keskus hanke, sähköisten sote-palveluiden sekä etä- ja mobiilipalveluiden selvitystyön yhteenveto

Kotisairaala projektissa on luotu malli Kysterin alueelle kotisairaaloimintaan ja pilotti käynnistyi Kaavilla marraskuussa 2021. Henkilöstöressurssien puute on vaikeuttanut muissa palvelukeskuksissa toiminnan käynnistämistä.

Kysteri vastasi loppuvuoden 2020 ja vuoden 2021 ajan Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittaman Rakennemuutos osa-alue 2 hankkeen Johtamisen ja ohjauksen kehittämiseen kuuluvista kuudesta projektista. Lisäksi Ylä-Savon Sote kuntayhtymä osti asiantuntijatyöpanosta kahteen tähän osa-alueeseen kuuluvaan projektiin. Nämä jälkimmäiset olivat Johtamisvalmennus ja Sote-tietopakettien käyttöönotto hyvinvointialueella. Kuviossa 4 on kuvattu lyhyesti kokonaisuus tästä hankkeesta.

Kuvio 4. Rakennemuutos hanke, osa-alue 2, johtamisen ja ohjauksen kehittäminen

6. Kokonaistalouden tarkastelu

6.1.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Talousarvion (TA) jäsenkuntaosuuksien kustannukset ovat vuoden 2021 palvelusopimuksessa ennakoitujen suoritemäärien mukaisia kustannuksia.

Kuntien lopullinen maksuosuus määräytyy palveluiden käytön mukaisesti. Taulukossa 9. on kuvattu lopulliset jäsenkuntaosuudet. Näistä palvelusopimukseen verrattuna viiden kunnan jäsenkuntaosuus alittui ja kahden kunnan ylittyi.

Taulukko 9. Kysterin jäsenkunnilta kannettava tai palautettava jäsenkuntaosuus vuonna 2021

Kysteri-kuntien lopullinen jäsenkuntakorvaus sekä palaute tai lisäkanto 2021				
Kunta	Ennako	Lopullinen	Lisäkanto +	Palautus -
Kaavi	3 596 208,00 €	3 252 416,17 €		343 791,83 €
Keitele	2 510 448,00 €	2 437 523,48 €		72 924,52 €
Leppävirta	8 492 304,00 €	9 275 185,02 €	782 881,02 €	
Pielavesi	5 175 816,00 €	4 605 591,20 €		570 224,80 €
Rautavaara	1 887 816,00 €	1 725 614,72 €		162 201,28 €
Tervo	1 522 152,00 €	1 546 428,18 €	24 276,18 €	
Vesanto	2 389 176,00 €	2 135 929,82 €		253 246,18 €
Yhteensä	25 573 920,00 €	24 978 688,59 €		
Ylijäämä			595 231,41 €	

6.1.2 Liikelaitoksen rahoitusasema ja sen muutokset

Kysterin liikevaihto oli vuonna 2021 yhteensä 25 959 453,55 €. Poistoja oli 16 881,58 €. Kuntayhtymän yhdistilillä oli vuoden vaihteessa 3 100 946,34 €.

Kysterille perustettiin sijoitusrahasto, johon Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille toiminnan luovuttaneiden kuntayhtymien ja kuntien taseessa 31.12.2011 ollut omaisuus siirrettiin. Sijoitusrahaston säännön mukaan rahastoon siirtyi luovutushetkellä tasearvoltaan vähintään 8000 €:n omaisuus. Rahaston pääoma oli 31.12.2021 yhteensä 438 221,45 €.

6.1.3 Johtokunnan esitys tuloksen käsittelystä

Kysteri liikelaitoksen tilikauden tulos on nolla euroa. Tuloksen käsittelyeriä ei ole. Taseeseen ei synny yli- eikä alijäämää.

7. Tilinpäätöksen toteutumisvertailut

7.1 Tavoitteiden toteutuminen

Taloussuunnitelman tavoiteasettelu perustuu strategian neljään näkökulmaan ja näiden mittaristoon. Nämä on käsitelty luvussa 2.2. Palvelutoiminnan tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan säännöllisesti ja käsitellään Kysterin johtoryhmän sekä johto- ja tilaajatoimikuntien kokouksissa. Palvelusopimusten toteutumisesta on kommentoitu osavuosisikatsauksissa. Toimintamallina on ns. sisäinen tilaaja – tuottajatoiminta.

Toiminnan taso ja laatu pyritään pitämään kansallisten ohjeiden, terveydenhuolto- ja hoitotakuulakien sekä erillisten asetusten mukaisena.

7.2 Käyttötalouden toteutuminen

Kysterin jäsenkunnilleen myymät palvelut toteutuivat talousarvioon verraten 97,7 %. Jäsenkuntamyynä oli yhteensä 24 978 688,59 M€. Ulkokuntamyynä oli 0,76 miljoonaa euroa (16 % yli arvioidun).

Muu ulkoinen myynä ylittyi 78 % talousarvioon verrattuna. Koulutettavia lääkäreitä oli vuonna 2021 edellisvuotta enemmän, lisäksi muun ulkoisen myynän alle on ohjautunut osa Posotehankkeiden asiantuntijapalveluiden myynästä saaduista korvauksista.

Liiketoiminnan muut tuotot ylittivät 47,7 % budjetoidusta. Nousua selittävät Pohjois-Savon sairaanhoitopiirille valtion Covid-19-epidemiasta aiheutuvien kustannusten ja alijäämän korvaamiseksi osoitetusta avustuksesta keväällä 2021 Kysterille jyvitetty 46 653,71 euroa sekä 1.1.-31.8.2021 väliajalta Kysterin saama valtionavustus 1 421 900 € koskien testauksen, jäljitämisen, rokottamisen ja perusterveydenhuollossa tapahtuneen covid-potilaiden hoidon aiheuttamia kustannuksia (taulukko 10). Asiakasmaksut vähenivät 162 889 € vuoteen 2020 verrattuna, mitä selittää toisaalta hoitajavastaanottokäyntimaksujen poistuminen uuden asiakasmaksulain tultua voimaan 1.7.2021, toisaalta vuodeosastohoitopäivien (hoitopäivämaksujen) määrän väheneminen. Liiketoiminnan muissa tuotoissa näkyy myös Kysterin osallisuus Posote20 Rakenneuudistus hanke osa 2:ssa ja Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeissa. Rakenneuudistus hankkeessa omarahoitusosuus oli 20%, joka katettiin pääasiassa henkilötyönä. Avustusta saatiin omarahoitus osuuden jälkeen 334 140,34 €. Lisäksi Kysteri möi asiantuntijaosaamista Ylä-Savon Soten hallinnoimiin Rakenneuudistus hankkeeseen 15 613,82 €:lla. Ylä-Savon Soten hallinnoimista Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeista Kysteri oli mukana sähköisten palvelujen-, etä- ja mobiilivastaanottojen- sekä kotisairaaloiprojekteissa. Hankerahaa näistä tuli vuonna 2021 80 673,26 € (100 % hankerahaa).

Rahoituskulut olivat yhteensä 6 858,17 €. Poistoja oli yhteensä 16 881,58 €.

Taulukko 10. Jäsenkuntaosuuden jakautuminen ilman covid-avustusta ja avustuksen osuus kunnittain.

Kysteri-kuntien jäsenkunta osuus ilman covid-avustusta ja avustus sekä toteuma lisäkannosta ja palautuksesta vuonna 2021				
Kunta	Ilman avustusta toteuma 2021	Lisäkanto+/palautus- ilman avustusta	avustus	Lisäkanto+/palautus- toteuma 2021
Kaavi	3 397 685,72 €	- 198 522,28 €	145 269,54 €	- 343 791,83 €
Keitele	2 580 862,88 €	+70 414,88 €	143 339,40 €	- 72 924,52 €
Leppävirta	9 838 609,88 €	+1 346 305,88 €	563 424,85 €	+782 881,03 €
Pielavesi	4 883 147,97 €	-292 668,03 €	277 556,77 €	- 570 224,80 €
Rautavaara	1 805 429,69 €	-82 386,31 €	79 814,98 €	- 162 201,28 €
Tervo	1 637 411,39 €	+115 259,39 €	90 983,22 €	+ 24 276,18 €
Vesanto	2 257 441,06 €	-131 734,94 €	121 511,24 €	- 253 246,18 €
Yhteensä	26 400 588,59 €		1 421 900,00 €	

Toimintamenot

Kysterin henkilöstökulut toteutuivat talousarvioon verrattuna 90,4 %, josta palkat toteutuivat 90 %. Henkilöstömenot olivat yhteensä 16,1 M€, josta palkkojen osuus oli 13,3 M€. Osan talousarvion alituksesta selittää se, että työpanosten siirtoa Tulevaisuuden Sote-keskus- ja Rakennuudistushankkeisiin on korvattu hankerahoituksen kautta. Valtaosa selittyy kuitenkin sillä, että kustannukset ovat siirtyneet palvelujen ostoon. Henkilöstönrekrytoinnissa etenkin sijaisuuksiin oli koko Kysterin alueella ongelmia ja henkilöstöpulaa on korvattu ostopalveluilla varsinkin lääkäreiden ja hammaslääkäreiden osalta.

Materiaalien ja palveluiden ostoissa aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittivät talousarvion 21 %. Apteekkitarvikemenojen nousussa (21 % ylitys) syynä on yleisen kustannusten nousun lisäksi se, että perusterveydenhuollon vastuulle on siirtynyt kallista lääkehoitoa vaativia potilasryhmiä. Hoitotarvikekuluissa koronan aiheuttamat kustannukset selittävät ylityksen (31 %).

Palveluiden ostot ylittivät talousarvion 33,6 %. Ulkoisten palveluiden ostot jakaantuvat asiakaspalveluiden ja muiden palveluiden ostoihin. Asiakaspalvelujen ostot ylittivät talousarvion 77 % (3,1 M€). Asiakaspalveluiden ostoissa muiden tutkimus- ja hoitopalveluiden osuus oli 2,03 M€ (ylitys talousarvioon 101 %) ja hoito muiden kuntayhtymien poliklinikoilla 0,84 M€ (ylitys 51 %). Muihin tutkimus- ja hoitopalveluihin sisältyy mm. lääkäri- ja hammaslääkäri työvoiman ostot. Lisäksi vuonna 2021 on jouduttu ostamaan ensimmäisen kerran myös hoitajien työpanosta.

Muiden palveluiden ostot ylittivät talousarvion 24 % (5,3 M€). Tähän momenttiin kuuluu suurimpina erinä ICT-palvelut, ateria- ja laboratoriopalvelut. ICT-palveluja ostettiin yhteensä 1,34 M€, mikä ylitti 34 %:lla talousarvion. ICT-palvelujen ylitystä selittää Rakennuudistus hankkeeseen liittyneet asiantuntijaostot Istekiltä (212 349 €) ja yksittäisistä projekteista aiheutuneet kulut (esim. Keiteleen vuodeosaston lakkauttaminen). Ateriapalvelut olivat talousarvion mukaiset (0,62 M€), mutta laboratoriopalvelut ylittivät talousarvion 72 % (1,83 M€). Ylitystä selittävät koronatestaukset. Työterveyshuollon menot alittivat 16 % talousarvion, menot olivat 111 675 €.

Kunnille maksettiin vuokria toimintavuoden aikana 2,24 M€.

Rahoitusmenoissa Kysterin johtokunta päätti 16.6.2020 55§ ettei jäsenkunnille makseta peruspääoman korkoa vuonna 2021 ja 7.10.2020 81§, että jäsenkunnille ei makseta sijoitusrahaston korkoa vuonna 2021. Vuoden 2019 peruspääoman ja sijoitusrahaston korot jäivät virheellisesti maksamatta vuonna 2020, joten kustannus näiden osalta kohdistui vuodelle 2021. Korkokulut olivat vuonna 2021 yhteensä 14 452,69 €. Rahoitustuloja on kertynyt viivästyskoroista 7 594,52 €. Sijoitusrahaston pääoma oli 31.12.2021 yhteensä 438 221,45 €.

KYSTERI liikelaitoksen tilikauden **tulos** on +-0 €.

7.3 Investointien toteutuminen

Kysterin vuoden 2021 talousarviossa ei varauduttu investointimenoihin eikä investointeja ollut. Tietohallinnollinen infrastruktuuri ja päätelaitteet on hankittu Istekiltä palvelupakettina.

7.4 Rahoituslaskelman toteutuminen

Kysterin rahavarojen muutos on yhteensä 740 709,17€. Yhdystilin saldo 31.12.2021 oli 3 100 946,34 €. Liikelylijäämä on 6 858,17 €. Tilikauden tuloksena yli- / alijäämä on nolla euroa. Poistot ovat yhteensä 16 881,58 € (talousarvio 29 293 €). Nettorahoituskulut ovat yhteensä -6 858,17 €.

8. Tilinpäätöslaskelmat

8.1 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA VUODELTA 2021

		1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020	
Toiminnan rahavirta					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	+ / -	6 858,17		-18 989,06	
Poistot ja arvonalentumiset	+	16 881,58		43 305,72	
Rahoitustuotot ja -kulut	+ / -	-6 858,17	16 881,58	18 989,06	43 305,72
Investointien rahavirta					
Investointimenot			0,00		0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta			16 881,58		43 305,72
Rahoituksen rahavirta					
<i>Oman pääoman muutokset</i>					
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+ / -	-52 460,63		-19 519,45	
Saamisten muutos muilta	+ / -	148 969,74		709 282,36	
Korottomien velkojen muutos muilta	+ / -	627 318,48	723 827,59	-204 824,04	484 938,87
Rahoituksen rahavirta			723 827,59		484 938,87
Yhdystilin ja rahavarojen muutos			740 709,17		528 244,59
Yhdystilin ja rahavarojen muutos					
Rahat ja pankkisaamiset 31.12.	+	0,00		20,60	
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.	-	20,60		170,60	
Yhdystili 31.12.	+	3 100 946,34		2 360 216,57	
Yhdystili 1.1.	-	2 360 216,57	740 709,17	1 831 821,98	528 244,59

8.2 Tuloslaskelma

KYSTERIN TULOSLASKELMA VUODELTA 2021

	01.01.-31.12.2021	01.01.-31.12.2020	Muutos %
Liikevaihto	25 959 453,55	26 960 627,92	-3,7 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	24 978 688,59	26 039 023,08	-4,1 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	763 968,39	749 467,26	1,9 %
Muu ulkoinen myynti	216 796,57	172 137,58	25,9 %
Liiketoiminnan muut tuotot	4 850 725,20	3 584 939,89	35,3 %
Materiaalit ja palvelut	-12 183 835,19	-10 704 349,44	13,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 651 116,02	-2 463 514,39	7,6 %
Ostot tilikauden aikana	-2 651 116,02	-2 463 514,39	7,6 %
Ulkoiset	-2 014 244,60	-1 874 451,47	7,5 %
Kuntayhtymältä	-636 871,42	-589 062,92	8,1 %
Palvelujen ostot	-9 532 719,17	-8 240 835,05	15,7 %
Ulkoiset	-8 357 910,83	-7 076 376,16	18,1 %
Kuntayhtymältä	-1 174 808,34	-1 164 458,89	0,9 %
Henkilöstökulut	-16 104 838,34	-17 216 565,31	-6,5 %
Palkat ja palkkiot	-13 301 591,78	-14 292 121,83	-6,9 %
Henkilösivukulut	-2 803 246,56	-2 924 443,48	-4,1 %
Eläkekulut	-2 314 737,23	-2 458 694,74	-5,9 %
Muut henkilösivukulut	-488 509,33	-465 748,74	4,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-16 881,58	-43 305,72	-61,0 %
Suunnitelmat mukaiset poistot	-16 881,58	-43 305,72	-61,0 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 497 540,47	-2 600 336,40	-4,1 %
Ulkoiset	-2 467 091,33	-2 571 178,97	-5,9 %
Kuntayhtymältä	-30 449,14	-29 157,43	4,9 %
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	7 083,17	-18 989,06	-137,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 858,17	18 989,06	-136,1 %
Korkotuotot	492,74	0,00	***
Muut rahoitustuotot	7 101,78	5 218,30	36,1 %
Korvaus peruspääomasta	-842,01	840,00	-200,2 %
Muille maksetut korkokulut	-13 610,68	12 930,76	-205,3 %
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	0,00	0,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	0,00	0,00	

Tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto	-2,64 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto	-0,16 %

8.3 Tase

KYSTERIN TASE 31.12.2021

	TASE 31.12.2021	TASE 31.12.2020	Muutos % 21/20
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	3 491,18	20 372,76	-82,86 %
II Aineelliset hyödykkeet			
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00	0,00	
4. Koneet ja kalusto	3 491,18	20 372,76	-82,86 %
	3 491,18	20 372,76	-82,86 %
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 819 895,06	4 228 155,63	14,00 %
II Saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
1. Myyntisaamiset	617 031,58	900 432,29	-31,47 %
2. Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00 %
3. Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	3 100 946,34	2 360 216,57	31,38 %
4. Muut saamiset	262 186,21	188 999,69	38,72 %
5. Siirtosaamiset	839 730,93	778 486,48	-7,87 %
	4 819 895,06	4 228 135,03	14,00 %
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	20,60	-100,00 %
	4 823 386,24	4 248 528,39	13,53 %
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	-522 421,45	-522 421,45	0,00 %
I Peruspääoma	-84 200,00	-84 200,00	0,00 %
III Muut omat rahastot	-438 221,45	-438 221,45	0,00 %
	-522 421,45	-522 421,45	0,00 %
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-139 171,04	-191 631,67	-27,38 %
1. Valtion toimeksiannot	-98 091,40	-103 366,33	-5,10 %
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	-41 079,64	-88 265,34	-53,46 %

E	VIERAS PÄÄOMA	-4 161 793,75	-3 534 475,27	17,75 %
II	Lyhytaikainen			
	7. Ostovelat	-598 244,32	-592 539,96	0,96 %
	9. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	-13 811,84	-20 959,83	-34,10 %
	10. Siirtovelat	-3 549 737,59	-2 920 975,48	21,53 %
		<u>-4 161 793,75</u>	<u>-3 534 475,27</u>	17,75 %
		<u>-4 823 386,24</u>	<u>-4 248 528,39</u>	13,53 %

Tunnusluvut:

Omavaraisuusaste	10,83 %
Suhteellinen velkaantuneisuus	-13,51 %

8.4 Investointiosa

INVESTOINTIOSA					
	Kustannus- arvio	Tilinpäätös 2020	Toteuma % 2020	Tilinpäätös 2021	Toteuma % 2 021
LAITE- JA SOVELLUSINVESTOINNIT:					
Investointisuunnitelmat					
YHTEENSÄ		0	0	0	0
Investointien tulo-rahoitus:					
Lainat					
Valtionosuudet					
Muu tulo-rahoitus					
YHTEENSÄ					
NETTOMENO					
- siitä investointivarausten /					
-rahaston käyttö					
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT					
RAHOITUSOSUUDET INV.MENOIHIN		0	0	0	0

8.5 Tuloslaskelman toteutumisvertailu

KYSTERIN TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU VUODELTA 2021							
	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2020	TOTEUMA 2020	POIKKEAMA 2020	ALKUPERÄINEN TALOUSARVIO 2021	TOTEUMA 2021	POIKKEAMA 2021	TOT. % 2021
Liikevaihto	26 683 980,00	26 960 627,92	276 647,92	26 352 785,00	25 959 453,55	-393 331,45	98,51 %
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	25 632 936,00	26 039 023,08	406 087,08	25 573 903,00	24 978 688,59	-595 214,41	97,67 %
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	820 267,00	749 467,26	-70 799,74	657 372,00	763 968,39	106 596,39	116,22 %
Muu ulkoinen myynti	230 777,00	172 137,58	-58 639,42	121 510,00	216 796,57	95 286,57	178,42 %
Liiketoiminnan muut tuotot	3 579 204,00	3 584 939,89	5 735,89	3 284 011,00	4 850 725,20	1 566 714,20	147,71 %
Ulkoiset	3 579 201,00	3 576 019,70	-3 181,30	3 272 258,00	4 826 663,30	1 554 405,30	147,50 %
Kuntayhtymältä	3,00	8 920,19	8 917,19	11 753,00	24 061,90	12 308,90	204,73 %
Materiaalit ja palvelut	-9 300 961,00	-10 704 349,44	-1 403 388,44	-9 317 762,00	-12 183 835,19	-2 866 073,19	130,76 %
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 106 052,00	-2 463 514,39	-357 462,39	-2 181 813,00	-2 651 116,02	-469 303,02	121,51 %
Ostot tilikauden aikana	-2 106 052,00	-2 463 514,39	-357 462,39	-2 181 813,00	-2 651 116,02	-469 303,02	121,51 %
Ulkoiset	-1 511 092,00	-1 874 451,47	-363 359,47	-1 653 961,00	-2 014 244,60	-360 283,60	121,78 %
Kuntayhtymältä	-594 960,00	-589 062,92	5 897,08	-527 852,00	-636 871,42	-109 019,42	120,65 %
Palvelujen ostot	-7 194 909,00	-8 240 835,05	-1 045 926,05	-7 135 949,00	-9 532 719,17	-2 396 770,17	133,59 %
Ulkoiset	-6 067 364,00	-7 076 376,16	-1 009 012,16	-6 038 974,00	-8 357 910,83	-2 318 936,83	138,40 %
Kuntayhtymältä	-1 127 545,00	-1 164 458,89	-36 913,89	-1 096 975,00	-1 174 808,34	-77 833,34	107,10 %
Henkilöstökulut	-18 406 796,00	-17 216 565,31	1 190 230,69	-17 820 580,00	-16 104 838,34	1 715 741,66	90,37 %
Palkat ja palkkiot	-15 269 012,00	-14 292 121,83	976 890,17	-14 782 734,00	-13 301 591,78	1 481 142,22	89,98 %
Henkilösivukulut	-3 137 784,00	-2 924 443,48	213 340,52	-3 037 846,00	-2 803 246,56	234 599,44	92,28 %
Eläkekulut	-2 577 413,00	-2 458 694,74	118 718,26	-2 490 888,00	-2 314 737,23	176 150,77	92,93 %
Muut henkilösivukulut	-560 371,00	-465 748,74	94 622,26	-546 958,00	-488 509,33	58 448,67	89,31 %
Poistot ja arvonalentumiset	-43 303,00	-43 305,72	-2,72	-29 293,00	-16 881,58	12 411,42	57,63 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-43 303,00	-43 305,72	-2,72	-29 293,00	-16 881,58	12 411,42	57,63 %
Liiketoiminnan muut kulut	-2 515 182,00	-2 600 336,40	-85 154,40	-2 473 061,00	-2 497 540,47	-24 479,47	100,99 %
Ulkoiset	-2 485 413,00	-2 571 178,97	-85 765,97	-2 446 444,00	-2 467 091,33	-20 647,33	100,84 %
Kuntayhtymältä	-29 769,00	-29 157,43	611,57	-26 617,00	-30 449,14	-3 832,14	114,40 %
LIIEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-3 058,00	-18 989,06	-15 931,06	-3 900,00	7 083,17	10 983,17	-181,62 %
Rahoitustuotot ja -kulut	3 058,00	18 989,06	15 931,06	3 900,00	-6 858,17	-10 758,17	-175,85 %
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	492,74	492,74	***
Muut rahoitustuotot	4 000,00	5 218,30	1 218,30	4 000,00	7 101,78	3 101,78	177,54 %
Korvaus peruspääomasta	-842,00	840,00	1 682,00	0,00	-842,01	-842,01	***
Muut rahoituskulut	-100,00	12 930,76	13 030,76	-100,00	-13 610,68	-13 510,68	***
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	0,00	-0,00	-0,00	0,00	225,00	225,00	***
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	-225,00	-225,00	***
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	0,00	-0,00	-0,00	0,00	0,00	0,00	***
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	***
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0,00	-0,00	-0,00	0,00	0,00	0,00	***

9. Liitetiedot

PERUSTERVEYDENHUOLLON LIIKELAITOS TILIKAUSI 1.1. – 31.12.2020 KYSTERI

LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on kirjattu nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet

Olennot jaksotukset on kirjattu suoriteperusteisesti.

2. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikausi 1.1. – 31.12.2021 on liikelaitoksen kymmenes toimintavuosi.

3. Liikevaihdon erittely

Liikevaihto	2021 €	2020 €
Hoitopalveluiden myynti jäsenkunnille	24 978 689	26 039 023
Hoitopalveluiden myynti ulkokunnille	763 968	749 467
Muu ulkoinen myynti	216 797	172 138
Liikevaihto yhteensä	25 959 454	26 960 628

4. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen hyödyn mukaan.

Johtokunnan hyväksymät poistomenetelmät ovat seuraavat:

Koneet ja kalusto

Tasapoisto

Poistoajat ovat:

Aineelliset hyödykkeet

Koneet ja kalusto

- muut koneet ja kalusto

5 vuotta

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5. Pysyvien vastaavien erittely

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Koneet ja kalusto 2021	Koneet ja kalusto 2020
Poistamaton hankintameno 1.1.	20 373	52 217
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	16 882	31 844
Arvonlennukset ja niiden palautukset		
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 491	20 373
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 491	20 373

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Kiinteät rakenteet ja laitteet 2021	Kiinteät rakenteet ja laitteet 2020
Poistamaton hankintameno 1.1.	0	11 462
Lisäykset tilikauden aikana	0	0
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Siirrot erien välillä		
Tilikauden poisto	0	11 462
Arvonlennukset ja niiden palautukset		
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0

6. Saamisten erittely

	2021 €	2020 €
Saamiset kuntayhtymältä	3 100 946	2 360 217
Saamiset yhteensä	3 100 946	2 360 217

7. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2021 €	2020 €
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
- Lisäkanto jäsenkunnilta laskutuksesta	807 157	663 793
- Muut tulojäämät	310 096	114 694
Siirtosaamiset yhteensä	1 117 253	778 486

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

8. Oma pääoma

	2021 €	2020 €
Peruspääoma 1.1.	84 200	84200
Lisäykset		
Vähennykset	0	0
Peruspääoma 31.12.	84 200	84 200
Sijoitusrahasto 1.1.	438 221	438 2219
Lisäykset		
Vähennykset		0
Sijoitusrahasto 31.12.	438 221	438 221
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	0	0
Oma pääoma yhteensä	522 421	522 421

Erittely peruspääoman jakautumisesta

Kunta	€
Kaavi	10 296,68
Keitele	7 766,81
Leppävirta	32 252,74
Pielavesi	15 542,79
Rautavaara	5 719,70
Tervo	5 212,50
Vesanto	7 412,39
Peruspääoma yhteensä	84 200,00

Erittely sijoitusrahaston jakautumisesta

Kunta	€
Kaavi	12 947,41
Keitele	99 534,11
Leppävirta	79 601,06
Pielavesi	224 470,16
Rautavaara	0,00
Tervo	0,00
Vesanto	21 668,71
Sijoitusrahasto yhteensä	438 221,45

9. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Lyhytaikaiset siirtovelat	2021 €	2020 €
Lomapalkka- ja lomarahavelka	2 246 797	2 447 135
Palautukset jäsenkunnille laskutuksesta	1 402 389	257 850
Työaikapankki	55 393	112 222
Muut menoajämät	122 682	103 769
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	3 827 260	2 920 975

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

10. Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteis- summa

Leasingvastuiden yhteismäärä	2021 €	2020 €
Leasingvastuiden yhteismäärä	128 355	129 359
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	67 092	44 450
Yhteensä	195 447	173 809

Leasingsopimus on kiinteäkorkoinen 60 kk vuokra-ajalla. Koneita on hankittu vuosina 2018-2021. Vuokra-aika 1.1.2018–31.12.2026. Pääasiallinen vuokrauksen kohde on hammashoitolaitteet Leppävirta, Tervo, Keitele, Kaavi ja Pielavesi. Lisäksi Pielavedellä on yksi tähytys-
hoitoyksikkö.

11. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Kysterille ohjautui keväällä 2021 46 653,71 € Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin saamasta valtion Covid-19-epidemiasta vuonna 2020 aiheutuneiden kustannusten ja alijäämän korvaamiseksi osoitetusta avustuksesta. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö myönsi kunnille ja kuntayhtymille valtionavustusta covid-19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuneisiin kustannuksiin. Kysteri sai jäsenkunnilta luvan hakea avustuksen, koska avustuksen perusteena olleet toimet oli suoritettu Kysterissä. Avustushaussa 1.1-31.8.2021 Kysteri sai avustusta 1 421 900 €. Avustusta myönnettiin testaukseen 902 644 €, jäljittämiseen 37 352 €, rokottamiseen 477 392 € ja perusterveydenhuollossa toteutettuun covid-19 –taudin hoitoon 4 512 €. Kysterin johtokunta päätti 20.1.2022 3§, että covid-avustusten jakamisessa noudatetaan Kysterin laskentamallia, jossa avustus tulee palvelukeskuksen yhteisiin nettomenoihin avo- ja vuodeosastohoitoon ja jakaantuu palvelujen käytön suhteessa palvelukeskuksen kunnille. Kunnat myönsivät Kysterille luvan hakea avustus myös koskien 1.9-31.12.2021 toteutettuja toimenpiteitä. Avustushaun kirjaamisessa sairaanhoitopiiri noudattaa varovaisuuden periaatetta ja tulot kirjataan maksuperusteisesti vuodelle 2022, kun päätös avustuksesta on saatu.

Kysteri vastasi vuosien 2020 ja 2021 aikana Rakennemuudistus hankkeen osa-alue 2 Johtamisen ja ohjauksen kehittämiseen kuuluvista kuudesta projektista. Rakennemuudistus hankkeeseen sisältyi 20 % omarahoitusosuus. Kysterin kokonaismenot hankkeeseen olivat vuonna 2021 417 675,42 €, josta avustuksen osuus (80 %) oli 334 140,34 €. Kysterille ohjautuneesta avustuksesta meni ICT-kustannuksiin 217 154,44 €, palkattuun henkilöstöön /työpanoksen siirtoon 196 851,62 € ja huoneen vuokraan 3669,36 €.

Kysteri möi asiantuntijaosaamista Ylä-Savon Soten hallinnoimiin Rakennemuudistus hankkeen kahteen projektiin 15 613,82 €:lla, joka koostui johtamismallin 10 373,29 € ja sotetietopakettien 5 240,53 € osuuksista.

Ylä-Savon Soten hallinnoimista Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeista (100 % rahoitus) hankerahaa tuli vuonna 2021 80 673,26 €. Nämä koostuivat Kotisairaalan 37 510,40 €, Etä- ja mobiilivastaanoton 21 581,50 € ja sähköisten palveluiden 21581,36 € osuuksista.

TulSote-hankkeen rahoituksesta osa ohjautui hanketyöntekijän sijaisen palkkakustannuksiin, osa avustuksesta kattoi henkilöstön työpanoksen siirtoa.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

12. Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2021	2020
Lääkärit	44	43
Tutkimushenkilöstö	5	5
Hoitohenkilöstö	251	251
Huolto-, toimisto- ja hallintohenkilöstö	60	60
Yhteensä	360	359

13. Henkilöstökulut

	2021 €	2020 €
Henkilöstökulut		
- Palkat ja palkkiot	13 301 592	14 553 094
- Henkilösivukulut	2 803 247	2 924 443
Eläkekulut	2 314 737	2 458 695
Sosiaaliturvamaksut	199 166	195 931
Tapaturmavakuutusmaksut	29 799	18 728
Työttömyysvakuutusmaksut	259 544	251 089
Henkilöstökorvaukset	246 117	-260 972
Yhteensä	16 104 838	17 216 565

Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät

POHJOIS-SAVON SAIRAANHOITOPUIRIN
Kysteri

TILIKAUSI
1.1. - 31.12.2021

Kuopio 23.2.2022

JOHTOKUNTA

Jorma Räsänen

Anne Aholainen

Juuso Tamminen

Paavo Leppänen

Minna Back-Hytönen

Paula Aikio-Tallgren

Rauni Lamberg

Ritva Vitri

Tilinpäätös tilikaudelta 1.1-31.12.2021

Tilintarkastusmerkintä

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Kuopio 23.2.2022

KPMG OY AB
Tilintarkastusyhteisö

Esko Säilä
JHT, HT

LIITE**KYSTERI
JOHTOKUNTA 2022**

Nimi	Varajäsen
Jorma Räsänen	Matti Ahonen
Anne Aholainen, varapuheenjohtaja	Erkki Hynninen
Juuso Tamminen	Minna Mykkänen
Minna Back-Hytönen	Maarit Tarvainen
Paavo Leppänen	Markku Paananen
Paula Aikio-Tallgren	Janne Parkkila
Rauni Lamberg	Päivi Miettinen

JOHTOKUNTA 2021

Nimi	Varajäsen
Jorma Räsänen	Eino Miettinen
Juuso Tamminen, varapuheenjohtaja	Erkki Virtanen
Juha Pelkonen	Marena Paahto
Juhani Tähtivaara	Raimo Mäki
Kaisa Raatikainen	Mia Simpanen
Matti Ahonen	Rauni Pursiainen
Sirpa Alho-Törrönen	Seppo Pääkkö

TILAAJATOIMIKUNTA 2021 Esittelijä
Hallituksen edustajaJohtajaylilääkäri Antti Hedman/ Heikki Miettinen
Leena Kaulamo, varalla Jaakko Kekoni

Kunta	Nimi	Varajäsen
Kaavi	Kaija Julkunen	Elvi Heikkinen
Keitele	Jari Paananen	Ari Kaunisaho
Leppävirta	Mia Hahtala, puheenjohtaja	Tiina Nousiainen
Pielavesi	Mika Hartikainen	Titta Raitanen
Rautavaara	Jorma Korhonen	Eero Kukkonen
Tervo	Erkki Pääkkönen, varapuheenjohtaja	Pekka Nuutinen
Vesanto	Heikki Haatainen	Uolevi Laitinen